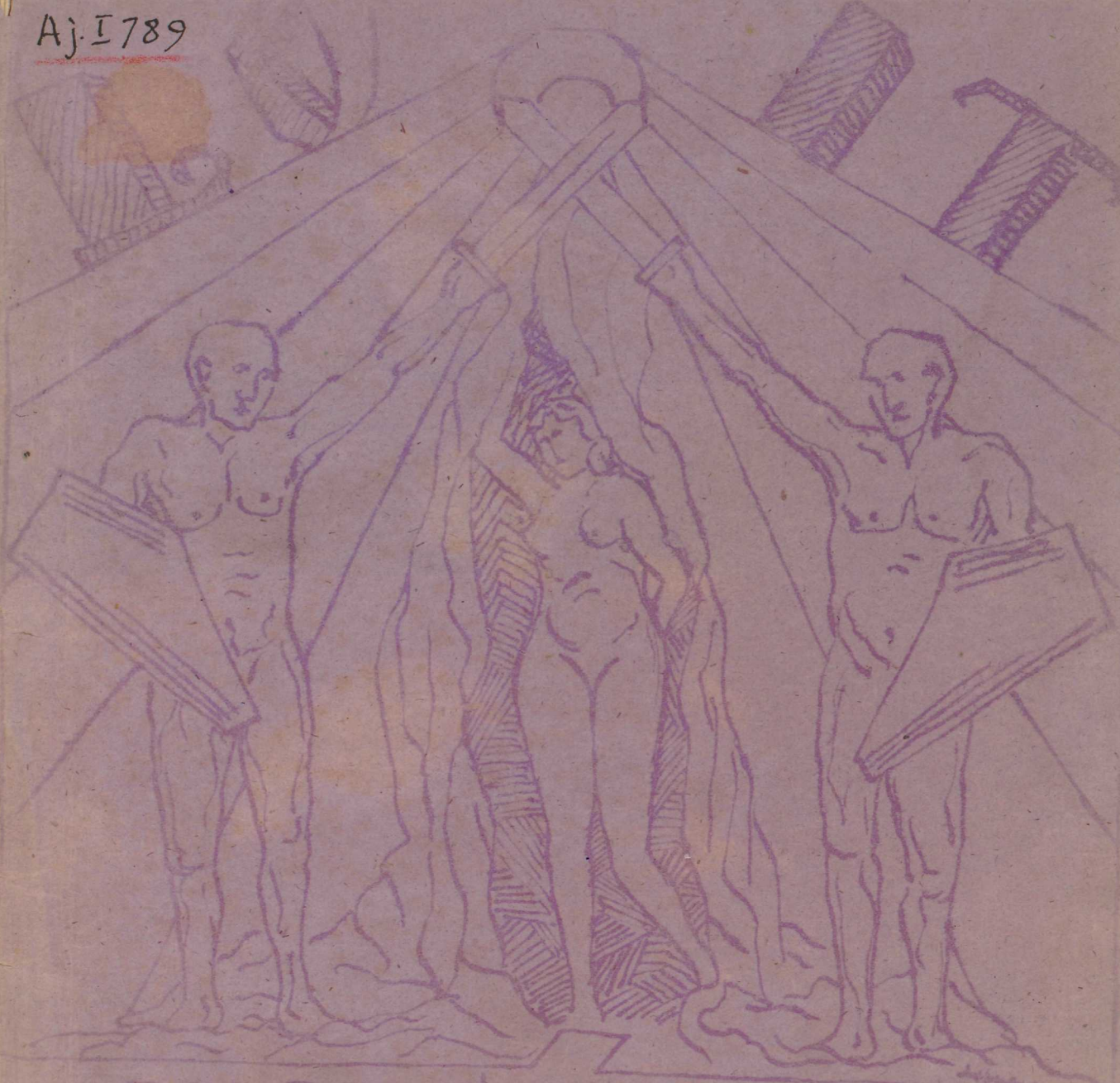

Aj. I 789

KOROA TUI SE KOUIS TO
KOU KORO

Faint, illegible text or signature at the bottom of the page.

Aj. I 789

Job. Lang

Loit.

Kunsti ja kirjanduse kinniri

N° 2.

Märts 1923.

Tartu Reaalkoolkooli I^a klass.

Teinetaja: S. Kinn

ERAV TA Ft. H. Krestovskii nim.
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

P 10418

Miks kaigutaled nooruskirg?

Miks kaigutaled elus õitsem noorus,

Miks peidad end ^{kui} kaigutatav toorus?

Aeg raudane, täis hirmutatavat müürki

Loob murranguid ~~ei~~ kratsib kaasmilt nunki,

Mis ehitet ja laot meil risti ette.

Oh waata, waata kordgi sinna tõe.

Kesk paisuwat, õitawat kirgedele seina,

Mil meeletu wika täis keewat leina,

Loob määratumaid kante elusawil

Täit pigistustust ja piina hingel, närwil.

Ent aeg see annab mõista ise tihti,

Et pole surmapilk, mil käse on pihti.

Sest kaaju lämbuw nooruskirg ~~sa~~ wika

Ming keewast werest paisuw, topit liha,

Ei tunnista me määratumat müüri,

Kui käsi juhik noorullaewal tüüri!

Einat

Meri.

Wiihin wiihin rahulikun
Tyreni mägestikun, mäelakeku kõrg-
mal tipul. Käsiad päike roomab
taewa servale, et hajuda ning unuda
pehmet unevoodin. Tä naeratub kahju
räämsalt, paled muutuvad tal punasiks,
ixxo punasemaks ja punasemaks ning
küred, mis kuldpunastes muutunud,
saitavad õrnalt mu paljuid, nagu
paitaksid neid, Meri su meeljad lohid.
Tänu ligemale kajub päike taewaservale.
vajub . . . Siin-saäl teinivad mustad täpid,
hakkavad liikuma. Need kasvavad
leivati, piruti, ja roomavad idasi, idasi
nagu mustad maod. Päike on veel
punasem, ta küred veel õrnemad ja ta
vool veel . . . inna veel . . . Wajud on pikad

puuluvat terve teiega konna, kannavad
kõikma, et näha kes jääb neist ell.

Hana on loodus. — Nii õnn- rahulik
konnastan taonil naratub ta mulle nagu
naratama naine spines. Teravad külpe
rõõmsad muutunud kord halliks, kord
sinises, kord on näda lillakaid värvi-
toon, kord ~~sinises~~^{kollakas} punasid kühmeline.
Arvan, et näbia, Meri su võrsinise.

Merikõik tõuseb sügavatest lõhest
kõrgele üles minu juure. Sügavast ven-
jätud kuristikku kuulab nälgimise shonast
Päine, jah jumalaga, sa väsinud laad-
pruuga kaob su hüümine vür. Legendidest
laintub end must pimedus, ning kehitab
kehmetult konte. Akastan, seal näib nagu
võltsus nägematust allikast musta toru,
mis must nagu pigi ning mis ujutab üle

lille, pöörd, dunsuke majad. Kõrden
st hukkuvad all pimeduse armastaja
paari ja mis enam paksneb ja muste-
neb. Ja minul sin kõrgele on veel wal-
gust, hüümaste sürt valgust, kuid saäl
all haigutab sügan, mustat pimedus.
- Huru! Hui hirmus te on, küldma julin
jooksit üle keha.

Ku minust harras valgus tayanema
ning raiene hämerrus astub ta esemele.

All haigutab pimedus kasvatab keha.
Uude jaad tungivad säält välja, hülivad
kalgusime mööda kõrgmale ja ühinevad
tine teisega. Kunder müe haldja lühed
stul hoisnemas, sest nende hoolimise hüll
olla — valmis illedus. Mureduu näit
edest roomu tunduvat mõnetat emale
võimsel toonil hüplel ilul, eolei uduun

ja sääl kuulub ta uudele alla, nurstiraku
kuulde on siinuli walus rõõgatus.

Wainus.

Tähed siravad sügari, tume sinise taewas,
uude loorid massivad mind endasse ning
pilwina tõusewad nad, teine teisele jälgiden
kõrgete, wäl-minust kõrgemale.

Sääl mere pool allkan, tihedan sinihall uude
sääl näen mere, siinere lõhale andumas. e Kende
ihu on ilus. e Kende wõltsiwad neitsiraku liigatus
wõrdlen lastel mänginud mao liigatuslega. Kulla,
hõbeaga tihedat juukseid ulatawad need pilwini
kwaated need on teis sündimata armastest. Niis
tulwad nad tahtsiden liigemale, numandawad
palmeks tõusewad, langewad teine teise rinnab.
Suudlewad int nutawad. Uuesti - algawad
muud wõyminguga ja meenitun laul tungit läbi
wainus. Kuid wainus. Siinid lewad

end põlvile, vabastavad juukse plätid.
Leinavad ja sirutavad käed rüles sügava,
tumesinistava poole. King vaevled tem-
nite hasardin!...

Ja sääl, kõrgel, sügav tume sinisen
tšewan, sääl Lüras walge pühaduse
tempel, pikil sihvakul samtail, mis
ulataid kaugeli, taha põlvi. Tä lango,
kes põlvitawate sireene ringi ja
Meeri, sa seisiid sireenut piirastuna.
Nad tormäsid ta juukse, wätsid sind
kättele ja kandäsid... kandäsid sind
hullin udu leerin, ehtäsid sind kuld
paeltä ja tšemantega.

Alati tantsu. Nae, niijatäsid ja
lõisked rajäsid nende massist. Sina,
Meeri juhtäsid noid päimäsid ridu.
Sina - sireene kuninganna.

Siidid näed sa mind, kehitud ja
hakkad sarnanema udule. Meeri, miks
kardad sa mind? Eksa enam ja enam
sarnaneb ta udule, kelmiras naeratus
näol. Meeri! Kas ei mäleta sa silma-
pilku, mil me huled palawale suudle-
sele andusid ja sa wandega tootaid ühes
minuga läbi tormata olu määsawast
murdlainest.

Siidid kaob ta...

Tormar kalju äärele, wihustam end
sügawa mustawa, uivistiku kohal, külje-
wasse wesihaal uttu...

... Meeri!... !!!

Ehmatin. Arkasin unistusest.

Ustusin sõbral ja käen hoidein

Leve pale skitsid...

9. Laane

Varajane sõber.

Täistusk ja viha viskasta paberilehe põlevasse ahju ning karjus: hambaid kiristades: „Sõigu müüd tuli, et sinust midagi järele ei jääs.“ Puges süsnungas anvale sohvale ja mõttes kolmeist viieme aastane poiss edasi — „Ei! minust vist ikka kirjaniku ei saa! Kogu õhtu poole raiskasin ära, et luuletada ja luua midagi, milles peitub osake mu noorest hingest. Kuid midagi ei tulnud sest võlja. Ma ei suuda oma hinge salajamaid tundmusi paigutada rüümidesse — takti, nagu seda suudavad vanad kirjanikud — taidunid! Ei! minust vist ikka kirjaniku ei saa!“

Tä tagane nungast, kus õhtu tulekul varjud salavärke põimides

Kibedasti ametis olid. Väsinult tõrjus
ta taiduri unistused omast väikesest
päiast ja andus õppimisele, kuid
varsi vajus väsinult ta pää rinna-
le. Ei tulnud uni, vaid pääs tant-
sisid kõiksugu mõtted, mis näisid
lüh rasked olevat et reist loobuda.
Ta oli lugenud kirjandust ja väimur-
tusega luuletasi deklameerinud ning
imenud reist enesesse tungi, et saa-
da luuletajaks. Luma ise samasid
elustavaid riime ja värse. Kuid
esimesed katsed ei õnnestunud ja
viimane hukkus hoopis. Ja kooli-
tööd, need jäid nende tühjade ri-
imide pärast, mis ammutuli söö-
nud, tegemata. Homme ehk saab
veel kogunisele eest märkuse?!
Ei! kirjanduse minust ei saa! ot-
sustas ta lõpuks ja katsus uinuda,
mis aza laua juures võimata riis

= olevat. Nagu kivi rõhust ünda
miski. Aga sääl teadist ta misteda
piinab: tal polnud sõpra. Sõpra,
kellele võiks oma südame salajamaid
ihasid usaldada kõik, mis lähemalt
oma isikusse puutub ja kellega ühi-
sed vaated ja aated. Muidugi-
tal ju vanemad, aga nad ei mõist-
nud teda. Päälegi saavad samae-
lised üksteisest kõige paremini aru.
Tema huvides elada - mõista ja
arvata - võis ainult sõber. Kuid kel-
lega võista sõbraks saada. Pugu-
lastest ei leidnud ta kedagi kohasti
tema vanuseid ei olnud. Koolist? ime-
lik - ka ei leia. Nüüd tunneb ta
end äkki üksinda olevat. Üksin-
da õitsevate noorte keskel, unusta-
tud ja maha jäetud tuttavate poolt.
Ja inimesed arvavad, et ta eitun-
ne armastust, sellepärast et tal sell-

silisi pole. Kuidas ta nii un-
on! Ta huvid äppeainetes praistavaa
nii väiksenä tõise sõbra kõrval,
et neid ainult ajavüte asjaks
lugeda võib. Kui ta vähemalt
kunstis edasi jõuaks, kui ta mõ-
nes aines leiaks midagi suurt-
kaasakiskurvat - milles võiks elada,
tunda, unistada ja mistäidaks
armsa sõbra aset. Ta loodab
süski, et see kord täide läheb ja
- selle müttega minub ta, pää-
laual ja padjaks kaks kätt. Unes
näeb end kuulsa kirjanikuna,
keda muusika ja rõõmu hõisetega
vastu võetakse. Seal kuulab ta
kuuletust deklamemitarant ja oh!
ta tunneb ära - see on ta ära põle-
tatud laul.

x

x

x

15.

Oo oli see ja auld. Kiirest niiskust
pilved taeva all aegajalt kuumalguet
alla saates. Seal avanes üks tagasurk
ja wälja astus meie väike noormees. Tal
oli kiire teos, kus külalised wübirid
sawjaks saanud, ja ta oli nüüd wälja
tulnud end juhutama. Päew polnud talle
enne teomud. Keolis sai ta pilgata ja
keju minnes kuulis ta, kuis tema üle wälja
tehti. Nüüd teadis ta, keolis sopra ta
li liial ja igal pool on waenlased!
Ka need igawad ulesanded, mis temalt
sega rüüward renistamiseks, on talle
waenlasteks. Ta õhkas paar korda süga-
walt ja kuulatas üis. Ühe pirkuste
wahedega tibasid wüpirad wäru-
sewalt, lumi wäruisel oli lapiseks

jäänud ja jooksis weena renni ääreni,
kust ta siis alla tikus. Kuuldus nagu
kõneles midagi sulas lumi. Alalõp-
mata puhas see tuul ja vahetevahel
vilksatas pilvede vahel täht. Lumi
aga sulas ja sulas, vesi katuselt
tikus alla - kõik sündis nii harmooni-
liselt, nagu juhiks nägemata käsi kõik
seda kõiku. Käige selle vaikuse juures ja
selle ühetoonilise laulu kõrval, kõneles
vaikus, kõneles lumi ja kõnelesid pilved
taeva all. Poiss oli nagu kiristama;
ta tundis, et midagi ta heas helisel
ja et need helid hakkavad ikka tuge-
vamalt kuulutama. Ta hakkas mõtlema
ja sonis ise selle juures. Tulid kuulda-
vaid sõnad: lumi - laul - taevalik - helisev -
ja äkki sirutab ta ennast sirgeks, ta

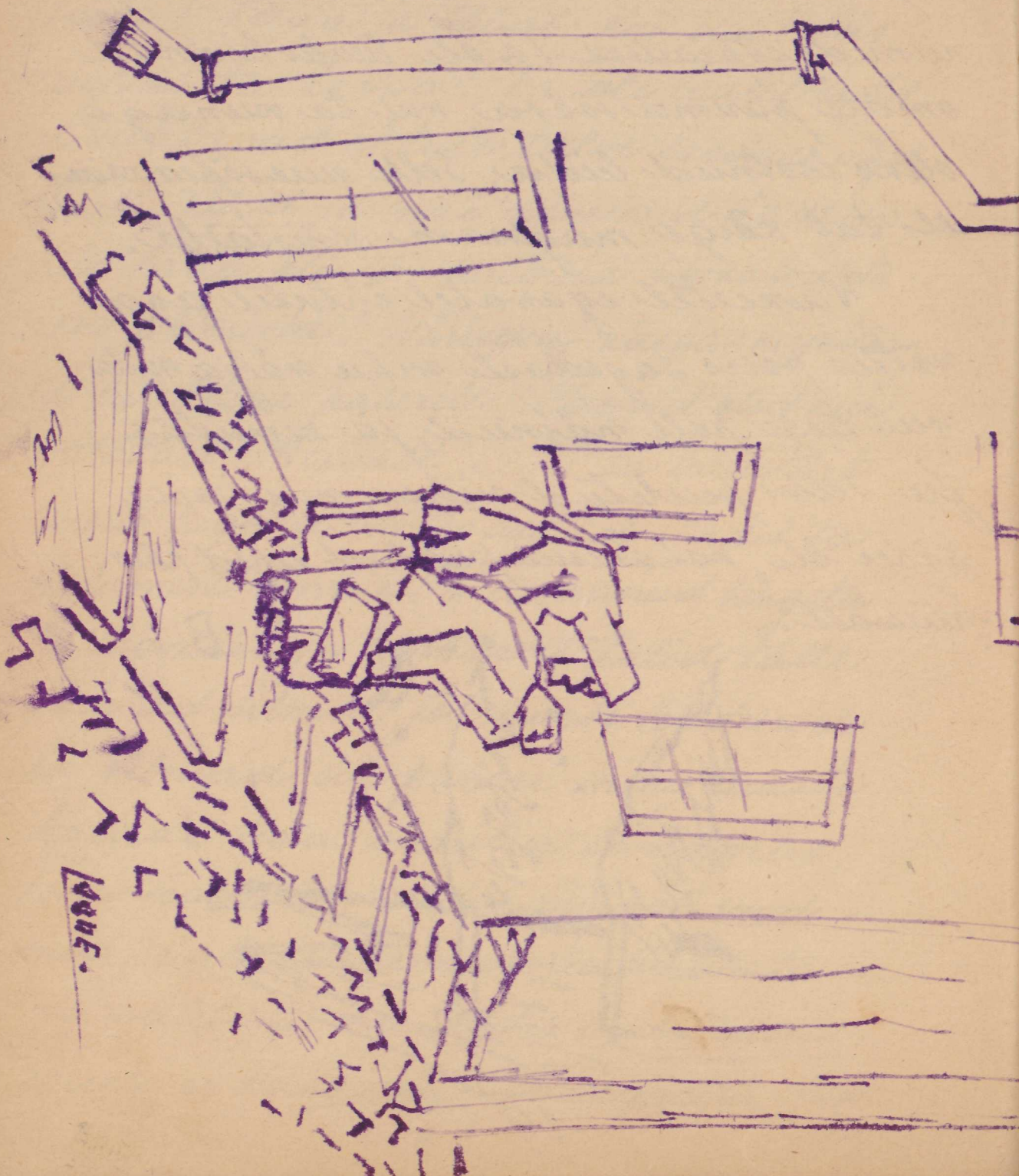
nagu muutab üliõõsaks, ta ei saa
ennast heida ja hüüab: kui ilus! Siis
ruttab ta tappa. Ta oli luuletanud!
Luuletanud õhtuse talve leeduse mõjul.
Lumi, tähed ja vezi kõnelesid talle ja
noid kääli oli ta suutnud üheks luuletu-
ses põimida! Värisema näega kirjutas
ta luuletuse paberile; Laused olid kui
valatud! Nõuvalt julges ta luuletust
uuesti lugeda, nii haarasid sõnad ta
südamest kinni. Ta ei saanud hingata
ja rõõmust ja kurbusest tulid talle
pisarad silma. Ja uuesti lendasid
ta silmad üle paberi ning uuesti
haaras teda õnnelik tundmus.
Ta ei teadnud, kuidas kõiksoli sündi-
nud, viht asja rinult teadis ta: ta
oli luuletaja. Ta tahtis luuletada
omale, ei üalgi omi teid teiste lugem

lugeda anda, ainult enesele olid need
riimid sõpradeks. Ta oli luules leidnud
omale parema sõbra, kui ta kunagi
oleks lootnud leida. Selle uue sõbra kaunis
oli tal kõige magusam unistada.

Wäinsetel igawatel õhtutel aga
rõttis pois soagelasti wihu wälja, mida
weel keegi pole näinud, ja kirjutas.
Ja selles peidetud wihus, mis poisi
sõber oli, kohanesid puntsad lehed päew-
päewalt.

B.

PAGE.

Ja väsiind, väeti hing.

Ja väsiind, väeti hing, oh joobu veel,
Elu on sügar, pole otsa teel.

Joobu ent unista tõusvast päikesest
Unista surmale suikvast äiksest.

Haisuta elu - laiuta rinda,

Suudle ka õitsvat isamaa pinda.

Lõkkele, koidule siht siis sul lööb,

Ning määratud elul'eed murrab, sööb.

Aege kuisus siis kōduner elu,

Hivital surma - armastab ilu,

Enmostab tõusvat hingede karja

Heda ei elus väsimus varja.

Einar.

Lõxendavud sõid.

Järg I.

Käbi puna tungis mul palgasse, mitte sellepärast, et noomida sain, vaid et rõõrus lüdrux päältsaulajaks oli, kuidas minuga ~~kuu~~ ^{kui} meestare peisikeuga ümber käidi. Veel rassem oli see, et vanemad nii aru saamatud olid.

„ Vähemalt omandaks kõne andigi, põmises vrend habemeesse.

Too ütlus oli midagi sellerarnast, nagu üeldakse: väle selgest täevast. Põrnitsedes waktisin tema ette? Üles ta ei waadanud, puhastas see sõrge edasi. Mis tahtis ta sellega üelda? mõtlesin. Kas tahtis ta end minu üle maksma panna? Aimasin paha. Täiesti ma ei uskunud, et mu vrend legard on. Mis väljast peult, kaunis oehine noorherra. Täa!

See moment andis minule ja vättilis tält
palju. Kõige mõttekind temalt pööras
mul türele. Ta tahtis leida poolhoidu
vanematelt, alles nende meele järele.
Kihwtise krimassiga pöörasin temalt
vaate. Pistisin worsti tüki suhu ja söin
edasi.

Jah, mis sa teed! ütles, et vanemad
on süüdi... Sa piüaad küll lapsi kõigest
võant saata ja hää peole juhataada...
H ei midagi... ei midagi... Ei pane
tähelegi, kas elid sa isa või ema, nagu
täpna poja. Nü ole hää, saada kaoli ja
kaolitar. Mis on allid ka hääd! Ei ole
sühtegi käsu täitmist ega sõna kuulmist.
Oe jah! ei oska midagi päale hakata.
See on siis kõik kasvatamise ja vaeraväge-
mise palik! Ja saab siis sarnasest ükskõik
isa-ema aitaajat? Ei ole muud kui... Ja

selle joonistuse parand, mine ütle jõe-
tule parand. Tähtselt hõlmutab nagu näisid
Tähtselt ja vahid plin asid. Võin küll rõhutada
endast lugu pidada, mõtle, eled juba
linnas koolis. Ja kui sa tahsid joonistada,
süs vähemalt rääkinud sellest ja võinud
ju mõni teinekord minna. Ega me ju midagi
ei keela, mis hää. A nüüd hulga pahva...

6. ma pidi lõpetama, sest isa algas
oma epistlit.

„Ei midagi peis sõna ei kuula, ei usuks.
Teali ei saada ja las jääb koju. On
küllalt jendus et täad veit teha, teis
süs ni päisil hukka lasta minna,
Ongi sulane endast, muidu maksas
mel kallist palga. Enesel on kergem
ja majas leidub ka kergemaid teid. Mis
ta lori on, et keelita, ja päälegi saad
mel puhandada. Minat rätte? Eep...

kuu sõna ei kuulu, las lähed. Ilma vanemate
abitajü kahugi minna ei saa. ja kaste
süs isegi küllalt ei joonista, et na vaha-
ajal peab joonistama, see on väga kehtlane.
Sõna ei kuulu, väib minna."

Ei mäleta, kas mõne haobi kuuskiltsi
sain, et metsikusse sattusin, või mõjusid
need sõnad. Mäletan ainult, et hirmu-
viha voolu sattudes, kahvli ja noka käest
võrutasin ning ütlesin: „Pidage omaid
suud ja lori," mõnema läksin. Toomasin
võna tappa ja viskasin peedisse kummuli.
Pisarate meri pööras silmist. Matted olid
kumestatud, ei leidnud algust ega atari.

Tundsin keha lamavat kõõgurais süüis.
Ei suutnud enese üle wälitseda ja nii olin
omdagi lolluse sarnast wälja paisanud.
Teisest toast kostis edasi-tagasi käimise
sööginõude kolon ja aritatus, tagasihentlus

Sõnad, Waldarid süüesid ~~te~~ndmused.

Tundsin, nagu oli ämbrus surmu, wäga-
erwatud üksikud kehutawad kaated.

Näis, nagu wiihisin pimedas ees, kustont-
likud wajjad hüpplesid, hiirwitaseid,
seksid, paitaseid, musutaseid, kallis-
taseid. Silma es pimenodus ja häa oli nii
nimaselt mõtteta lamada.

Ei tea, kui kaua nõnda olen lamanud,
kui tumedalt unse aramist kuulsin...
Siis Linnola karjatus... Üks keha wirtas
end minu pääle... Tume plaksatus,
mõltele järgnes läbilõikaw nutukisa.

Tarustamult hüppasin wadist, wätrin ää-
sülle, surusin teda wastu rinda, suudlesin
ja rääkisin tuustisõnu. Ta haaras
oma lapsekätega mu kaela ämbrist ja
nuttis kibedasti. Lõpne (järgneb)

S i s u.

Miks haiguteled neorisking. - Einar
Meeri. - Loone.

Hu-hu! Einar

Ugatsus. X.

Parajane söber. B.

Sa värsind väeti king. Einar

Lõmendawat säed. Loone

